

издигна до степенъта на самостоятелен институтъ съ помощта на вѣковнитѣ привилегии, които му се даваха, дѣйствиуваше отъ името на своитѣ собствени интереси слѣдъ като се откъсна отъ тѣзи на държавата, и за да отиде по-нататкъ въ своето влияние, мимо знанието и волята на послѣдната, отвори школи за убиване морала и младостта. „Този кварталъ, Фенеръ, — пише Прускиятъ посланикъ въ Ц-дъ отъ 1779. година, е жилище на онѣзи, които се наричатъ гръцко благородно съсловие, и които живѣятъ отъ доходитѣ на влашкитѣ и молдавски князе. Това е една коварна мафия (*toutes les scélératesses*), и нѣма още езикъ толкова богатъ за да се даде име на всички тие, които се числятъ въ нея. Синътъ тамъ се учи въ удобно врѣме да одуши своя баща за нѣколко гроща, които той не е билъ въ състояние да му достави. Интригитѣ, коварствата, лицемѣрието, вѣроломството, обикновеното изкуство да се изнудватъ пари отъ нѣкого, всичко това тамъ се изучава методически“.

Българитѣ бѣха „товарнитѣ животни“ на тая мафия. Но тѣзи „животни“ не останаха безчувствени нито къмъ моралното зло, което разпространяваше тази организация, нито къмъ социалното израждане, на което го бѣ подложилъ актуелния режимъ. Болкитѣ наистина бѣха голѣми; тѣ всѣкидневно растѣха и ставаха все по-непоносими. Своеволията на провинциалнитѣ самозвани и държавни притѣснители се обърнаха въ система, която обхвана цѣлата страна. Правителството, само корумпирано, бѣше неспособно да се бори противъ нея; виждайки опасността отъ тая корупция, то само я насърдчаваше, то само я възприе: то се провъзгласи съюзникъ и главатаръ на обикновеното разбойничество, което широко вирна глава по цѣлата империя¹⁾. До началото на изминалото столѣтие,

¹⁾ Доказателства, че разбойничеството е било широко разпространено, кѣкто въ Турция, така и въ България прѣзъ